

Jurínova jeseň *2007*

Zborník vybraných súťažných prác

*vydali: Žilinský samosprávny kraj a Kysucká knižnica v Čadci
2007*

zostavila: Mgr. Janka Mudríková

Milí priatelia písaného slova, duchovnej tvorby a Jurinovho odkazu!

Takto si vás po roku dovoľíme opäť osloviť. Opäť vám ponúkame zborník z Celoslovenskej literárnej súťaže duchovnej tvorby Jurínova jeseň. Opäť vám ďakujeme za priazeň a povzbudenia. Veľmi nás teší záujem o túto súťaž. Každý rok zaznamenávame väčší počet súťažiacich, väčší počet nadšencov, ktorí sa k nám pripájajú.

Do tretieho ročníka Celoslovenskej literárnej súťaže v duchovnej tvorbe zaslalo svoje práce 93 autorov. S poéziou súťažilo 67 autorov a v kategórii próza sme evidovali 26 autorov.

Štyria súťažiaci zaslali svoje práce do oboch kategórii. Vekové rozpätie súťažiacich autorov v tomto ročníku bolo od 13 rokov (Andrejka Pajtová v Locky) a najstarším súťažiacim je pán MUDr. Andrej Sitár st. z Banskej Bystrice s úctyhodnými 94 rokmi.

Ak by sme chceli zhodnotiť všetky tri ročníky len objemovo, môžeme konštatovať rastúci záujem, o čom svedčia aj nasledujúce údaje: kým do prvého ročníka sa zapojili 23 autorov – s poéziou 15 a 8 s prózou, v druhom ročníku súťažili už 80 autorov – kategória poézia bola zastúpená 63 súťažiacimi a kategória próza 23. Vekové rozpätia súťažiacich autorov 12 - 86 rokov.

Odborná porota 3. ročníka Celoslovenskej literárnej súťaže v duchovnej tvorbe Jurinova jeseň pracovala v zložení Teodor Križka (predseda), Peter Mišák, Igor Válek, Peter Kubica – navrhli organizátorom udeliť:

Hlavnú cenu Jurinovej jesene 2007 v kategórii poézia **Katarína Džunkovej**

Hlavnú cenu Jurinovej jesene 2007 v kategórii próza **Katarína Džunkovej**

Druhú cenu Jurinovej jesene 2007 v kategórii poézia **Miriám Hlavačkovej**

Druhú cenu Jurinovej jesene 2007 v kategórii próza **Maroš Andrejčík**

Tretiu cenu Jurinovej jesene 2007 v kategórii poézia **Anne Uramovej**

Tretiu cenu Jurinovej jesene 2007 v kategórii próza **Jozefovi Páleníkovi**.

Porota mala náročné rozhodovanie, preto sa rozhodla udeliť Čestné uznania súťažiacim autorom, ktorí mohli byť kľudne na druhých alebo tretích miestach hodnotenia. Ide o Štefana Šimku, Silviu Kaščákovú, Romana Beňu, Helenu Hrubú, Ľubomíru Mihálikovú, preto v jednotlivých hodnoteniach figurovali medzi poprednými.

Ďalšie čestné uznania navrhla za kvalitné texty Jaroslava Jůzeka, Annu Lažovú, Luciu Koločíkovú, Ondreja Štyráka, Ondreja Hrtusa, Luciu Geletovú, Viliama Sokolíka, Petra Mešu, Jozefa Kottru st., Janu Cyprichovú, Annu Krišicovú, Vladimíra Pavlíka.

Veríme, že sa neurazia, lebo sme chceli dokázať, že tvoriví ľudia sú na Slovensku vo všetkých vekových skupinách. ... a niektorí sú doslova ako slivovica, čím starí tým zrelší – rokmi dozreli ich názory.

I. miesto Celoslovenskej literárnej súťaže duchovnej tvorby v kategórii poézia

Katarína Džunková

19 rokov, Košice

Popieranie

na jeseň zo stromov visia
dlhé nite
zase niekto prišil kabát
až na steh presne
na dušu

všetky cesty
čakajú na človeka
radujú sa
že prišiel
aj keď s takou hrdosťou po vreckách
že ani psíkom
z nej neodlomia
a nedovolia pozrieť
akej farby je vlastne pýcha

ešte skôr
než ukrižovali muža
s takými krásnymi
jamkami na lícach
že by sa v nich nehanbili
vyrásť stromy
už mali bodliaky
červené hlavičky

niekedy človek ani nevie
či má plakať
alebo si priviazať o ruku
dlhú nitku kriku
keď na úzkej lavičke
ktorá je jediným spôsobom
ako prejsť cez rieku
narástli drobné
biele
kvetiny

XXX

za našou záhradou
niekto z milosti
nezatvoril bránku
aby už nemusela vŕzgať
hlasom zabudnutých dverí
ktoré sa môžu vyspovedať
iba po daždi

vtedy k nám
po prvýkrát
vstúpil ten
čo poľutoval
plody jedovatých rastlín

detstvo už dávno nevoní
ako kvety hlohu
len cez záhrady
stále tiahnu
zimné mesiace

a my
otvárame bránku
akoby boli aj duše z pletiva
stvorené na to
aby sa z nich dalo
iba vyháňať

**I. miesto Celoslovenskej literárnej súťaže duchovnej tvorby v kategórii
próza**

Katarína Džunková
19 rokov, Košice

Prečo neviem napísať poviedku

(napísané s vysokým hrebienkom)

Sú noci, keď sa nemáme komu vyžalovať. V rukách mi chýba tá zázračná obrátená lupa, ktorú majú publicisti, psychológovia a vzdelaní ľudia, keď vedia s rozvahou definovať svoje rozpoloženie bez toho, aby sklíčko zamerali príliš na seba. Občas si oblečiem dlhé rukavice nehy a každý predmet, ktorý sa ich dotkne, sa premení: nočné mesto na jaskyňu; zúbkovaná panoráma kostolných veží na rad stalagmitov, retiazky z trajektótií lietadiel na jemnú sintrovú výzdobu a tým najodvážnejším pozorovateľom sa podarí v svietiacej televíznej veži zazrieť diamant. Inokedy sa premieňa obloha: súhvezdia sa až príliš podobajú na kruhy na hladine trblietajúceho sa čínskeho jazierka. Telo veľkého voza, Lovecké psy, Berenikine vlasy, dva hrby Cassiopeyi...Až sa bojím priložiť na oblohu prst, aby k nemu skutočne nepriplávali rybky a spoza horizontu nevybehol nahnevaný strážca, kto ho chce zase obráť o kúsok vodného tajomstva.

Ale tie chvíle existujú iba okamih. V skutočnosti som si nikdy nevedela vymyslieť dostatočne silnú postavu, ktorej by som dala meno: Harry Heller, Pierre Bezuchov, Jozef K, Yossarian, Billy Pilgrim alebo dokonca aj Mária Nováková už boli dávno vymyslené a mne sa žiadne meno nezdalo dostatočne hodné, aby som ho obalila domnelou ťarchou toho, čo chcem vyjadriť. Vlastne by som sa za svoju postavu hanbila.

Niektorí spisovatelia sa veľmi trápia nad tým, že chcú napísať knihu, v ktorej by vyjadrili celé svoje nazeranie na svet, celú svoju životnú pravdu. Bolo by to ich najlepšie dielo, v ktorom by vyjadrili svoje tajomstvo a návod na život. Taká kniha sa však nedá napísať a ten tajomný „návod“ presvitá sám o sebe cez literárne diela. A mne sa žiada Martina Jablonská, lesné dievčatko Falinn alebo anjel zoslaný na zem, nezdať povolanie byť nositeľom takej úlohy.

A pritom by sa dalo. Vymyslieť naturalistickú scénu, romantickú náladu, dialóg alebo prekvapivý záver.

Naturalistický pokus:

Prsia. Už od detstva som ich nenávidela. Malé ružové fliačky do tvaru lentiliiek. Mala som deväť rokov a bola som s nimi strašne spokojná. Spokojná, že sa moja hrud' podobá na chlapčenskú, že kým je krásne rovná, ešte je čas sa vrátiť, ešte som nezačala dospievať. Že kým nie som dospelá, kým som si na svete príliš nezvykla, kým nie som za priveľa vecí zodpovedná, kým ešte nikoho naozaj nemilujem, môžem spáchať samovraždu kedykoľvek chcem. Moje myslenie bolo vtedy priveľmi založené na argumentácii tvrdení, a tak som pozorne počúvala každý výrok o živote. Utkvela mi v pamäti práve táto veta: "Život je dar." A na ňu som si s výrazom všavedúcich slečien našla ironickú výhovorku. „Hej, pche, ale každá vec sa predsa dá vrátiť, existuje predsa čosi také ako záručná doba..." Pche.

Všetko sa však vymklo z rúk, keď som v jedno ráno vystúpila z vane. Postavila som sa z profilu k zrkadlu, či je všetko v poriadku. Nebolo. A ja som to bolestivo videla, ako sa prísna priamka siluety môjho hrudníka zakrivila. Boli tam.

Spočiatku som si snažila nahovoriť, že to nie je pravda. Občas si podobne zvyknem nahovárať, keď sa niečo postupne mení, napríklad tvár. „Nie, nie, tú stračiu nôžku okolo kútika som mal aj pred rokom. Som predsa taký istý ako vlani... Nie, to nie je možné..." Prejde rok: „Áno, stračia nožička je taká istá ako minulý rok. Musí byť. Nie, to predsa nie je možné, že sa môj čas minul, že práve ja, ja musím začať sta..." Tak som si aj začala nahovárať, že sa mi to iba zdá, že prsia nerastú. Ale rástli.

Skúšala som si ich obväzovať handrou, keď som občas bola sama doma. Skúšala som vyklenúť ramená tak, akoby som v hrudi skrývala mláďa vzácneho vtáčika. Skúšala som sa o tie dve miesta oprieť palcami oboch rúk a ukazováky k sebe pritlačiť tak, aby bruška prstov sa seba vyvíjali čo najväčší tlak. Táto bránička z prstov síce trochu bolela, ale keď som cítila, ako pod ňou pevne stláčam čudnú mäkkú hmotu a pomaly pod vrstvou tkaniva cítim opäť

staré dobré chlapčenské rebrá, tešilo ma to. A vždy, keď ma nikto nevidel, bleskovo som si poskladala ruky do dvierok z prstov.

Márne.

Často krát som si myslela, že si ich odrežem. Že raz a navždy s nimi urobím pokoj. Urobím to vtedy, keď rodičia nebudú doma. Hruď mi síce bude trochu krváčať, ale verila som, že to nepozorovane zakryjem handrou a krv poutieram, aby mama nekričala, kto jej zase ničí vysaté koberce. Potom na ich miestach vzniknú dve bordové chrasty do tvaru plochých tacničiek z detského riadu. A keď odpadnú, bude po probléme, nebudú prsia, matka nebude kričať kvôli kobercom, nebudem musieť nosiť tú hnusnú vec s háčikmi a nebude dvoch ružových flákov na mojej hrudi. Nebude nič. Iba ja a krásna rovná hruď.

Keď sa mi potom v jednu noc snívalo, že som si ich odrezala, ráno som sa strašne bála otvoriť oči. Opatrne som si siahla pod tričko a ...Boli tam. Ružové, s ešte sploštenými a uzemnenými bradavkami a neskutočne skutočné. Tak veľmi bolelo to pokušenie prechádzať v kuchyni okolo veľkého nožika, ktorým sa na Vianoce zabíjali ryby v kúpeľni...

Romantická nálada:

(z príbehu o anjelovi, ktorý bol zoslaný na svet splniť jednu úlohu, ale medzitým zistil, že svet je trochu iný, než si na nebesiach predstavoval).

Netopiere mali vždy letovú dráhu inakšiu než vtáčiky. Lietali zmätenejšie, medzi prstami mali blanu jemnejšiu a temnejšiu ako vlasy žien zo starých fotografií a za sebou nechávali zúbkovanú dlhú tenkú čiaru vibrácií. Ako biely balón stúpал ponad horizont Mesiac a anjel preľaknuto zistil, že aj na bývalé kráľovské mesto doľahol večer. Nad Prahou sa ešte dôstojnosťou divokého zvieraťa chúlil hrad a o čosi plachejšie sa vedľa neho krčil ako plachý biely zajačik Strahovský klášter s vysokými vežami namiesto uší. To však už anjel nepotreboval vidieť – hneval sa tak trochu na kostoly a na to všetko, čo dnes zažil na pražskej omši.

Do kostola vošiel ako do domu. Vzorované koberce, mäkké lavice, pestrofarebné kytice, umelecké diela, vonné oleje, príjemná hudba... To už nemalo nič spoločné s pustovňami a pokosenou trávou s otlakami kolien, na ktorú bol zvyknutý. Rozosmútilo ho, že ľudia sa bez výnimky naučili kresťanstvo iba prijímať – ako niečo, čo sa musí, ako niečo, čo sa naučili od rodičov, ako niečo, čo potrebujú, ako inštitúciu, ktorá by im priniesla bezpečie. Dlhá červená nitka, ktorou do bieleho ohrusu filozofie vyšil myšlienky kresťanstva svätý Pavol, sa stratila. Kresťanstvo sa v ich požímaní stalo čímśi rodinným, emotívnym, naučeným, čo dokázalo na hodinu preniesť povznesenie, na deň sentimentalitu a na týždeň pocit spravodlivosti a večnosti, až kým sa nestratili v toku každodennosti.

Anjel utekal nahnevane po pražských uliciach, všetky budovy nachvíľu prebrali tvary Tancujúceho domu, mihal bezdomovcov, ktorí mali za nechtami ešte stále zvyšky ihličia, utekal okolo kostolov s padajúcimi kučerami barokových fasád nad oknami, zakopával o dlaždice, na ktorých ešte pred minútou stroskotala lodička malostranskej krásavice... „Ja Ti kašlem na svätcov niekde v horách, kašlem na kresťanskú poddajnosť, s ktorou by sa mali ľudia rodiť ako s hrbom, neschopní vlastnej vôle! Kašlem na farárov, na ich velebnosť vo fialových rúchach na Veľkú noc, na starú voľu pri chrámoch, ktorú nazývate svätenou, kašlem na význam utrpenia ako zakrývania vlastnej neschopnosti...! Čo to nechápate, že ani na planinách na východ od Bialystoku nenájde človek nič sväté, že pred tisícročiami nazývali vaše sviatky Saturnáliami, že vaše zmŕtvychvstanie je len pokračovaním Demeterinho prebúdzania jari a že svätý Jozef je možno krásne zobrazovaný ako tesár, ale v skutočnosti to bol človek ako všetci, s hrubým obočím a hranatými lícnymi kosťami? Čo to, prosím, nechápate, že sa dnes už nedá, tak veľmi nedá, modliť naozaj k svätým, že svätý Karol Boromejský ti nevylieči bolesť kdesi v dutine brušnej a blahoslavený Karol I. Habsburský už vôbec nie???“ A potom to premieňanie sa prírody na miesto estetickéj kontemplácie, potom tá mučivá tieseň, keď sa pozeráš na fotografie pápeža v starom, mohutnom a ohnutom tele ako

vŕba a kdesi na dne duše máš pocit, že ten človek vedel, ako to všetko v skutočnosti je, len nemohol, tak veľmi nesmel povedať ľuďom pravdu, aby sa inštitúcie, viera, každodenné ranné zvonenie električiek nezmenilo na chaos a zúfalstvo. A len kdesi na starých dedinách alebo pri priezračných úsmevoch dobrotivých ľudí ti napadne, že je predsa len dobré, že kresťanstvo máš v matrike ako poistku, pretože môžeš k týmto ľuďom patriť, pretože sa môžeš začleniť do veľkého spoločenstva a aspoň nachvíľu zabudnúť, aký si v skutočnosti sám...

Takto znela hrdosť s niekoľkými zrníčkami vzdelania a takto padalo na zem zúfalstvo, keď si človek povie, že je dobré, keď si „tam niekde“ náboženstvo existuje. „Tak, tak, len si pekne existuj, kresťanstvo, ja sa z okna rád pozriem na ľudí smerujúcich do kostolov, aspoň mi to pripomenie detstvo. Ale nič odo mňa nechci! Ja som zaneprázdnený vzdelaný moderný človek a chcem mať od teba odstup! Ale potom, milé kresťanstvo, ak by som náhodou osamel, ochorel alebo zostarol a nemal by som sa o čo oprieť - no, veď vieš... Uzavrime dobrú dohodu...Ja zaspievam koledu a ty mi dáš všetko, čo budem chcieť, dobre? Veď preto. Vedel som, že sa dohodneme, veď si predsa kresťanstvo.“

To všetko sa nahromadilo v anjelovej duši, že až zabudol, že v Prahe je vlastne kvôli niečomu inému. A najviac ho tajne divilo to, že za všetky myšlienky a reči, na ktoré by si predtým ani nedovolil vysloviť, sa mu nič nestalo a večer dokázal byť rovnako srdečný, kultivovaný a altruistický ako kedysi na nebesiach.

A takto by písanie mohlo pokračovať do nekonečna. Dalo by sa vymyslieť neskutočne veľa postáv, príbehov alebo len emociálnych situácií, viac či menej autentických. Nikdy by som sa však ani za jednu z nich nedokázala postaviť. Pretože každým textom by som pohŕdala... Jednako z pravej objektivity, keď človek vie, že to, čo píše, nedosahuje takú úroveň, akú by malo. A zároveň aj preto, že by sa mi žiadna postava ani príbeh nezdali dostatočne správne, aby vyjadrili, čo naozaj cítim.

Pretože občas si človek o sebe tak trochu namýšľa a zdá sa mu, že všetko, čo sa mu stalo, je jedinečné. A aj preto, že z pozície nežného pohlavia vybaveného emociálnym fondom, sa neviem štylizovať a hrať na city.

A tak si radšej unavene sadám na posteľ a beriem do ruky knihu. Večer prenechám im, spisovateľom. Na chvíľu je to Hesse, potom mi vyrazí dych MacEvan, Frisch a Lägerkvist; Gombrowicz, Milosz a Herling-Grudziński ma zase upozornia, aká krásna literatúra sa môže zrodiť v krajine, ktorú považujeme občas až za príliš obyčajný susedský štát. A zo spisovateľov, tých ktorí niečo veľmi bolestivé alebo, naopak, príliš radostné prežili a dokázali to krásne kultivovane vyjadriť, sa stanú priezviská. Ale pánboh zaplať aj za to. Pretože práve kdesi pri nich mám pocit, že to, čo by som musela vyjadriť v ťažkopádnej romantickej nálade alebo v naturalistickom pokuse, ktorý na celej čiare aj pri slove POKUS zostal, dokážu povedať za mňa. A že môj strach z dospievania, zo starnutia, z príberania, z toho, že nebudem hodná lásky, z toho, že sa raz toho dozviem priveľa, až prestanem veriť...dokážu nielen vypočúť, ale dokonca mi ja poradiť. Okrem iného aj v tom, aby som zase toľko nečítala.

Teda ďakujem, páni prozaici. Veď aj to je dôvod, prečo neviem napísať poviedku.

(A len tak mimochodom sa ráno strapatá načahujem za skrinkou v kúpeľni a zisťujem, že mám poriadne neohrabaný štýl a že hrebienok mám teda poriadne vysoko.)

2. miesto Celoslovenskej literárnej súťaže duchovnej tvorby v kategórii poézia

Miriam Hlavačková
38 rokov, Bratislava

XXX

Nesvietim
iba sliepňam

v komôrke svojho
tela

kým mi neprídeš
kým mi neprídeš

ako Slovo
na jazyk

oblátka
snehobiela

Fiat

zbieram si bolesti do lona ako
jablká – otlčené plánky, trpké
jakubky (v tme šupky driemu
hviezdičky, ja viem)
akoby sa všetka bolesť zniesla
práve sem, korunovala túžbu,
dávala podstatnému pravé meno :
trest a požehnanie zároveň

núkaš mi ďalšie jablko
a
čakáš či
doň zahryznem

Kaplnka z hlíny I.

zo zrníek prachu
uhnietol si mi kosti
: kaplnku z hlíny
medzi dňom posledným
a prvým
trvá – –

„bránou si ma prived'
voňavou myrhou
mám Mám zaspievať
ti pieseň?
vínom hladíť pery i
plachou laňou byť?

náhli sa a pred
úsvitom
príd'
kým v teplých stopách
čried nevyrastie tráva
kým bozky olív
nezatrpnú na jazyku“

— — trvá i úzkosť, že
nespoznám ťa po hlase,
že z korýt dlaní stratím
živú vodu
a
svetlo v lampe
vyhasne

M i s e r e r e

nobis
Pane
ty
vieš
čo sa
z nás
stane a
predsa
v cele
nášho
tela
ako
v lodi
spíš

**2. miesto Celoslovenskej literárnej súťaže duchovnej tvorby v kategórii
próza**

Maroš Andrejčík
35 rokov,

Listy z popola

novela

(úryvok)

Jakub sedel na priedomí rozpadajúceho sa šesťdesiatročného domu. Snažil sa pozeráť do slnka, no ono mu to nedovolilo. Vedľa neho sedelo šteňa zlatožltého retrievera s vyplazeným jazykom. Napínalo chrbát, aby ho Jakubova ruka hladkala po celej jeho dĺžke. Neskrotný augustový vietor prehadzoval psovi chvost zo strany na stranu. V tento zaspätý čas sa v dedine nedialo nič. Už dávno sa tu nik neutopil, ani neobesil. Všetci sa sťahujú do mesta, aby sa z nich stali ešte väčší čudáci.

Jakub počul cez otvorené okno hlas v rádiu.

- Bolo práve deväť hodín!

Pozrel do okna, na muchu, ako sa snaží pretlačiť cez sieťovinu dnu. Prstom jej pomohol a urobil z nej paštetu.

- Jakub, dnes nám poštár donesie list od mamy! – kričal otec, keď si zalieval kávu.

- Ale veď ja nemám mamu! Odišla, nechala nás oboch a teraz jej zrazu chýbame!?

- Je to tvoja mama!

- Nie je to moja mama!

Otec sa s ním nechcel hádať. Dvanásťročné decko, čo dávno pozná pravdu o živote, už otec nebude viac presviedčať. Zobral tašku a vykročil smerom na zastávku.

- Počkaj, idem ťa odprevadiť!

Jakub vstal, buchol sa do ľavého stehna a pes spozornel.

- Pod'!

Zamával mašine, čo mu zobrala otca do práce kopol do kameňa a pes váhal, či sa má rozbehnúť za kameňom alebo autobusom. Pozrel na Jakuba a keby vedel rozprávať, volal by ho niekam do tieňa, lebo tu, už stoja zbytočne.

Chlapec doma napojil psa a rozhodol sa, že si ho vycvičí. Zašiel za dom, do veľkej záhrady. V nejakej múdrej knihe čítal, že pes by sa mal cvičiť na mieste, kde by ho nemalo nič rušiť. Ešte predtým však vošiel do chladnej pivnice a do vrečka si strčil za hrst' granúl.

Ukázal psovi jednu z nich. Pes uprel zrak na chlapcovu ruku a snažil sa pochopiť, čo sa od neho očakáva. Keď opäť zdvihol ruku do výšky, pes poslušne sledoval tento pohyb. Jakub zavelil - sadni! sadni! a pes, ako sa nakláňal za rukou, odrazu si sadol. Chlapec ho pochválil a strčil mu do zaslintanej papule granulu.

- A teraz znova!

Jakub vošiel rukou do vrečka. Pes spozornel. Opäť dvíhal ruku hore, keď sa na oblohe zjavilo lietadlo. To zaujalo psa a chlapec sa nazlostil. Býval blízko letiska a vyberať si nemohol. Chvíľu počkal. Granulu odhodil ďaleko od psa, no ten si ju našiel. Poslušne sa vrátil k pánovi a vrtel chvostom.

- Čo chceš, ha? Toto?

Jakub sa pozrel na nebo, napol uši a keď si bol istý, že nič nevyruší jeho námahu, vzal opäť granulu, zamával mu nad hlavou, a ako pes zdvíhal ňufák, sadol si do trávy.

- Dobrý! – pochválil Kubo psa a zas mu vtlačil granulu do tlamy. Na chvíľu nechal psa psom, aby si oddýchol a šiel do kuchyne, napiť sa vody. Šteňa cupitalo za ním. Ako sa Jakub nahýnal dozadu a lial do seba vodu, pes si sadol.

- Teraz som ti nedal povel!

Pes sedel ďalej. Počúval vodu ako slastne tečie.

- Chceš?

Jakub sa rozhodol, že na hodinu dá psovi s výchovou pokoj. Zamkol dom a bránu. Psa si pritisol k hrudi a šiel k potoku. Mal rád leto. Všetci boli natlačení na mestskom kúpalisku,

chytali svoju dávku vody a bronzu, za ktorú si poctivo zaplatili. Chlapcovi teraz patrila prázdna ulica, horúci vzduch a prach z cesty. Bol si vedomý toho, že psa žiadne auto neohrozí. Uvoľnil ho z objatia. Vyzliekol si tričko a šermoval ním psovi pred ňufákom. Zrazu si spomenul na otca, ktorý sa potí v sklade. Videl ho neraz, ako ťahá paletový vozík, naložený tovarom až po samý strop. Chlapec sa snažil pochopiť, prečo nemajú otcovia prázdniny. Otec od neho odchádzal každý deň. Najdlhšie však cez víkendy, za čo mal dobré príplatky. Kubo si tajne želal, aby s ním ocko šiel aspoň raz na omšu. Chcel, aby ho videl, ako miništruje a ako zasvätené pomáha kňazovi. Vedel však aj to, že ak by otec do práce nechodil, nemal by to, čo má.

V diaľke zazrel poštára. Snažil sa mu vyhnúť, no on mu naznačoval, že má pre neho list. Jakub sa rozbehol a pes za ním. Keď prebehoval okolo poštára, ukázal mu, že sa ide kúpať so psom a list ho momentálne nezaujíma.

- Hod'te ho do schránky, potom si ho prečítam!

Poštár ucítil na svojich líkach vietor a tajne závidel chlapcovi. Utrl si čelo a venoval sa ďalej svojej práci.

Pes sa nevedel nabažiť kúpeľa. Aj Jakub sa radoval, keď videl, akú detskú radosť prežíva jeho šteňa. Nemali žiadne starosti. Kubo mu vytrel mokrú srst' do svojho trička. Cítil potrebu postarať sa o šteňa i akúsi zodpovednosť, čo prináleží chlapom. Spomenul si na list. Vždy, keď si užíval bezstarostnosť, vždy mu napadali, - ak nie povinnosti, tak veci, ktoré ho negovali. Kládol si otázku, či to majú všetky deti.

Na obálke boli nečitateľné pečiatky. Hodil list na stôl do kuchyne a šiel psovi ohriať mlieko. Do neho natrúsil piškóty. Sledoval psa, ako sa s chuťou pustil do lahôdky a tiež sa krmil tým istým pečivom. Na rozdiel od psa, napájal sa sódovou vodou.

Konečne došiel otec z práce. Jakub zaspal už pri znelke televíznych novín. Rád sledoval hlavne ich závery so zvieratkami. Ostatné ho nezaujímal. Čudoval sa ľuďom, ktorí sa pred kamerami vytŕčajú ako cvičené opice, robia zo seba hviezdy a pritom sú to chudáci, čo nemajú o živote ani páru. Na svoj vek bol až príliš vážny. Všimol si aj tie skryté reklamné finty. Niektorí spolužiaci žiadali od rodičov, aby im kupovali telefóny za akciové ceny. Aj otec mu chcel jeden taký kúpiť za korunu. Jakub mu všetko prepočítal a otec sa len chytal za hlavu, čo to všetko obnáša! Ďakoval Bohu, že mu dal takého syna.

3. miesto Celoslovenskej literárnej súťaže duchovnej tvorby v kategórii poézia

Anna Uramová
23 rokov, Smrečany

Pohl'adnice

Modlím sa k Tebe Bože tak ako viem
nie sú to litánie ani ruženec
neskladám teologicky správne texty
v rozsvietenej samote večera Ti posielam pohl'adnice
všetky farby čo si nosím v duši lejem zvysoka na papier
červená hnedá zlatá modrá
do ornamentov smútku sa rozlieva tvoja útecha
a ja deň za dňom maľujem ako Monet
viac než päťdesiatkrát svoj Rouen
jediný motív jedinu bolesť

Otázka

Niekedy by som chcela vedieť čo je to
milosrdenstvo keď si ho tak naliehavo žiadaš
viac ako obety vôňu kadidla stúpajúci dym
pred oltárom chceš milé srdce milosť v srdci alebo
kôli srdcu Boha milovať srdce človeka?

Krakov

... a teraz Teraz to viem Pane tu
na kolenách sama pred Tebou schúlená na studenej
dlažbe kostola ako kvapka na dne kalicha ako mušľa
zo všetkých strán obklopená pozláteným tichom
Pane počuješ Pane toľko bolesti sme si sem priniesli
jemné prenikavo jasné trápenia
ostré ako umelecky vypracované ihly
páliace za sklom pozdĺž stien
Pane počuješ Pane cestičky slz
biblické náreky výkriky neutíšiteľných duší
Ty ktorý žiariš a dávaš sa spoznať v tichu
Počuješ aj naše mlčanie?

Do šera

Znovu prechádzam popod portál
o šera spovedného tajomstva
v tichu naplňam pohár

chvejúcou sa čistou vodou
nechávam ti svoj strach
nanovo skúšam ísť za hranicu úprimnosti
v zrkadlách dní vykladám na stôl
mojich tridsať strieborných
chvíľ bez Teba

Aj dnes

Neviem pevne kráčať v tomto svete Pane
ešte stále sú pre mňa dôležité
svetielka radosti čo rozjasňujú tmu
dozrievajúcich večerov
vtedy povykladám na stôl
všetky sviečky ktoré nájdem v dome
vymaľujem steny duše načerveno a už viem
že aj dnes Ti napriek všetkému
zasa raz uverím

3. miesto Celoslovenskej literárnej súťaže duchovnej tvorby v kategórii próza

Jozef Páleník
52 rokov, Svinná

Páračky u Jablčníkov

„Matej, nože prines ešte za náruč polien,“ prikázala Anna svojmu mužovi, no v jej hlase nebolo ani zamak rozkazovacieho tónu. Svoju požiadavku vzápätí aj zdôvodnila: „Vieš, prídu aj ženy z Laznísk, chceli by sme to perie dnes všetko odriapať. A ak nie, nech nám čo najmenej zostane.“

„Hádam prinesiem aj dve náruče, ak by ste sa pri tom driapaní dlhšie zdržali. Vonku dáko prítúha,“ odvetil Matej a dodal. „Vezmem z toho tvrdšieho, bukového, nech vám prsty neklávejú.“ To už vyšiel z dvier a posledné slová akoby vyšli zároveň s ním. Onedlho sa vrátil nesúc naštiepané polená a hneď aj zopár priložil na pahrebu v peci.

O malú chvíľu prišli prvé driapačky, či ľudovo povedané páračky.

„Pekne vítam, podťte dnu, práve ho chystám, to ako perie,“ radostne privítala Anna prichádzajúce ženy a na potvrdenie svojich slov začala vyťahovať z papierového vreca a na stôl klásť hrste nepopáraného peria.

„Poriadne sa rozsnežilo,“ skonštatovali ženy - driapačky pred dverami ambitu, striasajúc z kožuchov čerstvo napadané vločky snehu. „Ktovie, či Laznišťanky vôbec prídu, pri takomto hustom snežení im cesta z kopaníc poľahky zapadá,“ pridali dodatok.

„Ach jaj, čože by neprišli. Sľúbili, zaiste prídu,“ zaháňala pochybnosti Anna. „Keď veľa napadá, prebrodia. A ak by nie, sváko Čvirik ich privezie. Predvčerom bol tu dolu v dedine. Povedal, že ak bude treba, koníka do sánok zapriahne a ženy z Laznísk na driapačky ku nám privezie. Aspoň sa vraj čerstvého snehu nadýchajú. On i jeho koník.“

„A nazad? Ako pôjdu?“ predostrela ktorási zo žien starostlivú dvojicu otázok.

„Tak, ako sem prídu. Keď ich sváko privezie, tak ich aj odvezie. Počká ich tu, podiškurujú s Matejom, statok pozrú, ba azda i zuby na hrabliach môžu poopravovať. Akosi sa uplynulé leto priveľmi lámali. Veď nebudeme dlho, najviac do polnoci,“ pokračoval autorka predchádzajúcich viet, domáca gazdiná Anna. „Zaránky treba ešte na čečinu ísť, čochvíľu nám treba kostol vyzdobiť, Vianoce sa blížia. Nech je nachystaná, ješť nepýta, ani sa neskazí,“ dodala tak trochu žartovne.

To sa už tri ženy pustili do driapačky a či párania peria. driapalo sa vo viacerých domoch, no najchýrnejšie páračky boli tu u Jablčnickovcov. Nečudo, veď Jablčnickovci chovali kačky, ba i niekoľko husí sa počas roka motalo po dvore. krmiva mali nadostač u kukuricu na dokrímenie v patričnom množstve dopestovali, hydina sa pravidelne v potoku za domom vyčľapkala a tak okrem poživne nebola núdza ani o dobré perie. Nuž a keďže vychovávali štvoro dcér, ktoré sa čo nevidieť budú hotovať na vydaj, rodičovská česť kázala prichystať im výbavu. a do tej v tomto období patrili aj periny. najlepšie s vlastným, domácim perím.

Trojicu žien postupne dopĺňali ďalšie, ba prišli aj sľúbivšie sa z Laznísk. pešo, vrstva snehu sa ešte dala prebrodiť, ale vzhľadom na to, že snežná pokrývka sa neustále vŕšila a predpokladaný koniec dnešného párania bol najneskôr okolo polnoci, dohodli sa so svákom Čvirikom, že so sánkami ťahanými koňom príde aspoň po ne, keď ich už nemusel privieztť.

Tak ako býva na páračkách zvykom, ženám pracovali nielen ruky, lež i jazyky. kadečo i kadekoho pospomínali, studnica spomienok ani čo by dna nemala, ba sem – tam pridali aj dajakú spomienku so strašidelnejším nádychom, skôr povestť, zväčša od kohosi počutú, veď takýto žáner sa najlepšie šíri ústnym podaním.

Keď už žriedlo začalo pozvoľna vysychať a témy i objekty sa čoraz ťažšie hľadali, predostrela gazdiná Anna návrh:

„Ženy, čo keby sme sa pomodlili svätý ruženec?!“

Nad stolom pod nízko stiahnutou lampou v kuchyni u Jablčnickov sa rozhostila tíš. Na driapačkách takéto čosi nebýva zvykom, nuž nečudo že reakcia oslovených nechala na seba chvíľu čakať.

„Na driapačkách som sa síce ešte nemodlila, iba ak pred jedlom, ale prečo nie?“ reagovala ako prvá jedna zo sediacich žien.

Bude to zaiste príjemná a osviežujúca novota,“ pridala svoj názor ďalšia a vzápätí dodala: „Lež ako budeme preberať zrnká ruženca, keď prsty máme zamestnané perím?“

Tento »problém« poľahky vyriešila Anna. „Matej, môj muž sa bude predmodlievať, samozrejme s ružencom v rukách. Od ich k driapaniu nepotrebuje, len čo sem tam do piecky drevo priloží. A to môže pred začatím modlitby.“

Matej sediaci pri peci a »jedným uchom« počúvajúci rozprávanie žien, ba tak trochu či občas i driemajúci, nenamietal, ba sa zdalo, že sa aj potešil. Ihneď vstal a pobral sa do prednej izby po ruženec. Keď ho priniesol, zrakom preletel po sediacich, perie párajúcich ženách, ktorá sa slovami snažili nájsť klady tejto myšlienky a potichu sa spýtal: „Môžeme?“

Odpoveďou mu boli súhlasné slová „uhm“, či „áno“, alebo „môžeme“, vyslovené temer s rovnakou hlasovou intenzitou ako otázka.

„V mene Otca, i Syna i Ducha Svätého,“ začal Matej a v kuchyni u Jablčníkovcov sa rozhostila príjemná pohoda, signalizujúca, že takto, s modlitbou na perách i pri práci strávený zimný večer prinesie teplo aj v duši.

**Čestné uznanie v Celoslovenskej literárnej súťaži duchovnej tvorby
Jurinova jeseň v kategórii poézia**

**Silvia Kaščáková
Bratislava**

po búrke

napnuté oltárne plachty
sa chytili tvojich rúk
hladina vína
ustálená
bezpečná
ako tvoj spánok
preplávam (s) krížom cez kostol

zase nič

nehovoriš
načo tu teda som
vari mi prach odpovie
keď sa naň obrátim?

zja(z)venie

Keď si odišiel mala som
okná plné zbytočne priesvitného skla
navyše nerozbitného
nemohla som nahmatať črepinu
ani srdce
preboha ani srdce
vidím to celkom živo
akoby to bolo
v utorok

**Čestné uznanie v Celoslovenskej literárnej súťaže duchovnej tvorby
Jurinova jeseň v kategórii próza**

Štefan Šimko
51 rokov, Hrabušice

Adam umiera
(úryvok)

V diaľke umiera Adam, Eva vysíela oblohe slová, na dvore bojuje Šet. Akokoľvek boli na konci dňa mŕtvi, spojenie so svetom bolo silnejšie. Posledný deň týždňa oslavovali. Šelma si lízala rany a vymýšľala úskoky. Vtedy zasiahla sila, ktorú v sebe mala Eva. Šelma sa stiahla do najtmavšej diery na púšti a tam čaká svoju ďalšiu príležitosť.

Nastalo leto. Púšť rozkvitla. Matka so synom miera k najvyšším horám. Uprostred nich začína vchod do raja. Eva rozpráva tak, ako si miesto pamätá. Nepochybuje, že sa to naozaj stalo. Spomína detaily, vykresľuje ich a keď sa jej zdá, že príbehu čosi chýba, okorení ich. Pravda splýva s túžbou.

Adam pri umieraní myslí na nesmrteľnosť. Teraz, keď je na hranici, uvedomuje si význam stromu poznania. Stačil jediný hlt jablka. Pochopil. Leží a miluje pohyb. Len samotná myšlienka chôdze mu spôsobuje radosť. Cez vlastný telesný zápach si uvedomuje vôňu. Rád by všetko zaznamenal, ale Boh si to neželá. Nedovolí.

Adam umiera od svojho stvorenia. Už skôr. Uvedomuje si, že až po vyhnaní začal mať sny. Robil si ich inventúru. Pripravuje si reč, po ktorej svoje sny odovzdá. Pamätať je nevyhnutnosťou. Nevie zaznamenať svoju minulosť. Nevie a do smrti na to nepríde.

Sú neďaleko raja. – To je on – povie Eva a telom naznačí hada. V hlase sa jej chveje očakávanie. Trápi ju, či aj jeho poznačil čas. V kolenách cíti slabosť, ktorá vychádza z lona. Syn drží matku a jej únavu si vysvetľuje po svojom. Nesie ju v náručí ako dieťa. Skaly sa rozostupujú. Na ich vrcholoch sa zhromažďujú oblaky, pomedzi ktoré presvitá slnce, v snopoch sa dotýka stien. Zo skalnej jazvy, do ktorej vchádzajú sála chlad. Tunel sa mení na úzky žliabok, ktorým sa treba pretisnúť. Spodok je zem, z ktorej vystupuje malátna vôňa. Poklad chladí, je vlhký. Niekde bude spodná voda, myslí muž. Vstupujú do rokliny. Uprostred rastú stromy. Priestor vzbudzuje dojem mohutnosti, všetko ostatné je malinké. Šet sa obráti k matke. V jeho pohybe je vyslovená otázka.

Teraz by mala povedať o tom, ako odchádzali nahí a vystrašení. Bol deň a podobal sa na noc. Teraz by mala priznať, miesto toho povie:

- Eden. –

A Adamovo umieranie pokračuje nezávisle od ružového tieňa padajúceho na rajský háj.

Šet si myslí: - Tu by som dokázal žiť navždy. –

Eva si myslí: - Krásne väzenie – a očami hľadá hada.

Cíti nesmiernu únavu. Poddajú sa jej, nozdry nasávajú vlhkosť, sluch šelesty. Telo nič neženie, božský pokoj utišuje dych. Spia do neskorého poludnia nasledujúceho dňa.

Eva a Šet nedošli do raja a Adam umiera. Treba to vidieť v širších súvislostiach. Vrátili sa zmierení s tým, že cieľ nespĺnili. Manžel a otec nevníma ich návrat. Leží, pohľad upretý k stropu chyže, vydáva jasne chrčivý zvuk. Je unavený z cesty. Potrebuje sa ponoriť do ticha. Najradšej by zomrel, ale ešte je pred ním toľko povinností. Mal by sa o tom s niekým porozprávať. Tak málo ľudí je okolo neho a boh...ak je, je príliš vysoko. Príliš vzdialený.

Čestné uznania v Celoslovenskej literárnej súťaže duchovnej tvorby Jurinova jeseň v kategórii poézia

Roman Beňo
30 rokov, Trnava

v chlebe

vietor v krivonohom sade
plieska suchým bičom

žena s jarným tajomstvom
vrástla do obloka
súcitné stromy
jej opateru oplatili vráskami
ich vlasy dovedna odkvitajú

prikovaná zrakom
vyprázdňujúcim sa v diaľke
má moc zamiesiť na chlieb
aj tisíckrát
nie však zobudiť dievča
pod umelou Golgotou
platiace zvyškom detstva
za suchú striedku

jesenná žena zamáva
jej dlaň
je na bochník
doteraz priúзка

**Čestné uznanie v Celoslovenskej literárnej súťaže duchovnej tvorby
Jurinova jeseň v kategórii poézia**

**Viliam Sokolík
80 rokov, Martin**

Vďačnosť

búrka loď metá
vo vlnách sveta
a ľud čo žije
v obave volá
hynieme Pane
zachráň ma

V búrkach sa vlny lomí
k Tebe sa plaví loďka moja
lebo ty si Breh i Loď
aj naša ochrana
čo stuhlé údy kriesi
a zohrieva

Pane môj vyslyš moje modlitby
nech nie sú prázdne moje túžby
a v boji so zlom
nech zvíťazí len Dávid
nie Goliáš

A o jedno ešte prosím
nech narovnajú sa stromy
a žiaden už nevyschne
lebo i ja som uschýnal
pre ne jeden ťažký úder
bál som sa keď nejedna búrka
stihla ma na mori
a moju loďku div neprevrátili vlny
ako PETROVI keď volal
Pane zachráň ma

A ty si bol so mnou
chránil si môj život – zdravie
Ty JEDINÝ MOCNÝ
MÚDRY
VEČNÝ
MÔJ HRAD PEVNÝ
I SKALA

**Čestné uznanie v Celoslovenskej literárnej súťaži duchovnej tvorby
Jurinova jeseň v kategórii poézia**

**Helena Hrubá
34 rokov, Nesluša**

Žula

Si tvrdšia,
ako ľudský hnev?
alebo
ľudsky krehká?
To prezradiť by
vedeli
bezbranné vtáacie pierka.

Je v tebe
túžba po nehe?
Alebo
tvrdosť skaly?
Ktorí z nás
hodí kameňom,
keď sme už
dokráčali

tou žulou
hore – do výšav
kde potrebné sú
krídla.
Aby nás
láska z kameňa
tam hore –
k Bohu zdvihla.

**Čestné uznanie v Celoslovenskej literárnej súťaže duchovnej tvorby
Jurinova jeseň v kategórii próza**

**Peter Mešo
Trnava**

(úryvok)
Ako v nebi, tak v podnebí
(pastorely)

Dokud jsem na světe,
světlo jsem světa.
(Evangelium Sv.Jana, 9,2 – text Kralický)

Najskôr ma objala tma. Viečka však boli ľahké a otvorené. Telo sa pomrvilo a kdesi dole ma ovalila bolesť. Noha. Noha? A tma? V ústach som mal čosi. Jazykom som opatrne skúmal zuby, podnebie, pery. Ľavým kútkom úst niečo vytekalo. Oblizol som to. Zvláštne, prečo je stále tma? Snažil som sa spacifikovať a chvíľu nedýchať. Z diaľky pomaly prichádzali zvuky. Šum, voda, štebot...Bolesť zaútočila zhora. Hlava. Noha, hlava, tma. A pravdepodobne krv v ústach.

Tak dnes som to asi poslal. Moja posadnutosť týmto miestom dostala dramaticky po papuli. Myšlienky prichádzali. Pulcín, krčma, western salón u Willyho, Pulčínske skaly, fixné lano, povolená skoba, prikrý žľab, prsty v pieskovci, šmyk, pád... Tma.

Telo sa prebúdzalo a dokument predtúch končil. Spravil som chybu a podcenil sieťovisko lišajníkov. Pieskovcová drť je zradná a skoba sa pravdepodobne zo strže vyšmykla.

Kamarádičku, počúvaj, si zritený...

Prečo je však tma? Keď si sa hral na Messnera bolo predsa ešte vidno. Žeby bola noc? Žeby som bol v bezvedomí? Zvuky tomu nenasvedčovali. Oblialo ma teplo. Niečo nie je v poriadku. Tma je preto, lebo nevidím. A nevidím preto, lebo som padol.

Svinsky padol, kamarádičku, akosi dlho si si stál na kábli. Treba sa obrátiť.

Zvuky sa stratili. Náhle a zrazu som mal niečo v žalúdku. Tlačilo sa to von. Zvracal som. Môžem dostať aj sračku, ešte ma napadlo, pokiaľ tma nezaplnila i uši. Zamdlel som.

Najradšej mám Buba. Aj keď je plachý, nie je odmietavý. Fifo a Juri sú lapardi odchytení V Studénkach pod Radošovom. Fifo a Juri majú jedinú lásku svet, ale Bubo má jediné svet, svoju lásku. Je pravdou, že som ho dostala od otca ako hnízdoša a tí dvaja boli vlastne pred pelichaním, ale ako hovorí bábina: „Musí byť niečo rýchlejšieho, než myšlienka... Cérka, asi je to chťič.“ Tam, kde za starých časov stál Pulčínsky hrad, kde jeho posledný pán – lúpežný rytier Miroslav Cimburka – robil skopičiny, tam s Bubom chodievame najradšej. Keď slnko ešte nepremôže les, ale on nesie lúče v sebe, keď svetlo ešte nepremôže tmu, ale tma po svetle túži, tam obidvaja odháňame chlad zo skál a vrháme sa do obručia svojich vášní. Tajomstvá Buba sú aj mojimi. Je ťažší a preto nerád stúpa do výšky. Má silné nohy a jeho kalhotky rád šimrá po mojej tvári. Pri voľnom sledovaní alebo vyrážaní nikdy nie je nedôverčivý. Verí mi aj mojim podnetom, a tak vôbec nepotrebujem ani vábidlo, či pokrik alebo signál. Je to niečo božské medzi nami, nejaký most, či tajný čip, ktorý máme obidvaja implantovaný v sebe. Bábina vždy hovorí: „Bodaj jste sa propadli do lúna zemskeho aj s tú vašu lásku.“ A my tam naozaj nádherne padáme každým úsvitom či podvečernými zorami a náš pád je výdatnou masážou, ktorá povzbudzuje krvný obeh, je liekom proti samolúbsti, či kúpeľom proti arogancii a pýche.

Je niečo viac ako táto láska?

Možno je, ale my ju zatiaľ nepotrebujeme.

**Čestné uznanie v Celoslovenskej literárnej súťaže duchovnej tvorby
Jurinova jeseň v kategórii poézia**

Ondrej Štyrák

49 rokov, Dolný Kubín

SIEDMA NOC STVORENIA

aj v duši
vyzývavo čuší
túžba
po dotyku
rúk
od hlíny
(akoby aj ona bola
prst'ou)
tak do nej
bodni prstom
a hod' motyku...
- nech strelí
tvoje semeno
do oráčín
nech sa ti
aj na druhý dotyk
zapáčim

DÔVERA

dôjdem
až na samučičký okraj
svojho
ja
a
skočím

**Čestné uznanie v Celoslovenskej literárnej súťaže duchovnej tvorby
Jurinova jeseň v kategórii próza**

**Jozef Kottra st.
54 rokov, Levice**

Hovorí si „otec“

Zapípal mi mobil a prečítal som správu:

„Ocko, prosim ta, modli sa
za jedneho maleho chlapceka.
Za jeho zdravie, velmi to potrebuje.
Dakujem. Katina“

Miškova mamička pracuje s našou dcérou v Prešove. Odtiaľ tieto skromné informácie. Pri rozvode si pán manžel spomínanej matky za peniaze vymohol, že o deti sa budú starať striedavo. Jeden týždeň budú deti u matky a jeden u otca. Ale aká je to otcovská starostlivosť, keď si on vyzdvihne svojich troch synov a všetkú starostlivosť potom nechá na najstaršieho, len osem ročného chlapca. „Otec“ i počas toho týždňa, keď má synov vo svojom byte naďalej vedie ľahký spôsob života. Chvíle voľna trávi len so svojou družkou a na obľúbenom tenise. Na chlapcov sa sotva obzrie. Synovia sa po týždni vracajú k matke zanedbaní, s učením v škole nevyhovujúcim a matka má čo naprávať.

Nepomáhajú odvolania matky u právničky. „Ona vraj nemá v náplni práce chodiť kontrolovať otca, ako sa o chlapcov stará ...“ Matka svojou láskou a strachom o deti chradne. Jej bývalý manžel ju vháňa do zúfalstva a chce ju strčiť na psychiatriu. Svedčí o tom aj ten jeho nedávny počin, keď najmladšieho – štvorročného Miška neznáma nemoc vložila do rúk lekárov až do nemocnice. Matka sa o tom dozvedela až o niekoľko dní. Jej muž neráčil túto dôležitú skutočnosť oznámiť svojej bývalej manželke, Miškovej matke. Zákony sú vraj na jeho strane.

A ja sa vás teraz pýtam, aké zákony? Áno aké zákony to dnes platia v tejto našej spoločnosti, keď sa za peniaze dá kúpiť všetko! Dokedy budeme trpieť tieto podvody a neprávosti páchané na nevinných, najmä na deťoch? Modlitba veľa, veľmi veľa zmôže, ale o niečo sa musíme postarať a pričiniť aj sami ...

**Čestné uznanie v Celoslovenskej literárnej súťaže duchovnej tvorby
Jurinova jeseň v kategórii poézia**

**Ľubomíra Miháliková
53 rokov, Modra**

Venované modranským vrškom

Tanieriky z mladšej doby hlinenej
Čiarky bodky pritancujú
V sukni čipkovanej
Maľovali zruční páni
Milovali vejár farieb na stene

Kruh sa točí
Rastie váza
Na vinobranie

Kruh sa točí
Ako slnko
Na nebi

Príde maliar
Stvoriteľ
A krása zaševelí

Tanieriky vypálené
z mladšej doby hlinenej
Zanechali
Stopy krásy na stene

Zapísali
Ťažkou rukou originál
Hlinu miesil
Verná moja
Raz a navždy tvoj habán

**Čestné uznanie v Celoslovenskej literárnej súťaže duchovnej tvorby
Jurinova jeseň v kategórii próza**

**Jana Cyprichová
17 rokov, Svrčinovec**

Moja tichá rozlúčka s letom

(úryvok)

S neskrývanou opatrnosťou beriem do rúk drobný lístoček, dokonávajúci v mojom lone. Už na prvý dotyk to cítim, ale predsa prikladám vzácny poklad k tvári. Hlboký nádych. Áno, leto, cítim leto – slnečné, voňavé, slobodné, oranžové, zelené, ... krásne! Bruškami prstov jemne prechádzam po tenučkých žilkách, v ktorých nenápadne vyhasína život a rozmýšľam, aký odkaz asi nesie tento list? Čo za posolstvo sa v ňom ukrýva? Snaží sa mi niečo našepkať? Niečo dobré, alebo vari zlé? A mám vôbec právo na to, aby moje oči lúštili záhadnú skrytosť leta?

Pomaly sa začína stmievať a vzduch nepatrne ochladol, no nič z toho nemení na chode prírody. Drobné zelené kobylky, ktoré cez deň pretekali v tom, kto vyskočí bližšie k slnku, teraz vytahujú svoje sláčky a cvrlikajú bez nôt úchvatnú letnú symfóniu.

Možno je to tajomné znamenie, ale slnko vyčká len prvých pár tónov a poslednými najdlhšími lúčmi poláska celé kráľovstvo pod sebou. Aj lístiu, ležiacemu nepohnute okolo, mňa, dostane sa tej cti a pocíti posledný dotyk letného augustového slnka. Vtáky si zrazu uvedomia vážnosť tejto chvíle a pridávajú smutný, trúchliaci trilkot k lúčnym koníkom, šumiacej serenáde lístia, trávy, ihličia. Niekde z diaľky, no nie prílišnej, začujem piskot, plný strachu. Zrazu sa ozve praskot suchých konárov a nastane známe ticho. Maličké srňa stratilo sa z dohľadu svojej mamke – srne, no tá si ho nedá – stačí pár skokov a ... Od vzrušenia a úprimnej radosti zabúdam dýchať. Živá a neživá príroda sa spojili, omyl, dnes je všetko živé. Dnes všetci šepcú len jedinu oslavnú pieseň, ktorej slová sú nám neznáme, príliš čestné a intímne, aby im mohlo rozumieť ľudské ucho. A ja som nesmierne rada, že tu môžem sedieť, vidieť, vnímať a snažiť sa pochopiť nepochopené...

Na lúke, podo mnou, ktorú z väčšej časti osvetľuje mesiac, pasie sa ešte mocný hnedák. Svaly sa mu pri každom pohybe napínajú a jeho oči ... Aj keď je podriadený človeku, jeho oči hovoria jasnou rečou – Stále som zvierá divé, patriace prírode! A preto aj tento koník, hoci nosí vždy hlavu vztýčenú, dnes klania sa Niečomu, čo nás všetkých obkolesuje.

V rukách držím list, ale ... Možno je to spôsobené jedinečnosťou chvíle, ale pred očami zjavuje sa mi celkom nepatrne, listové tajomstvo – Už je čas. Tak pre toto posolstvo rástol tento lístoček! Áno, už je čas rozlúčiť sa s posledným augustovým večerom, letným večerom. Rozlúčiť sa s letom. Mlčky, bez zbytočných slov, patrične.

Myslím, že slaná slza, zrodená v kútiku môjho oka bude dostatočne vyjadrovať vnútorné ďakujem. A keď sa so slabučkým cinknutím vpije do zeme, pochopí, že práve toto leto bolo niečím výnimočné...

**Čestné uznanie v Celoslovenskej literárnej súťaže duchovnej tvorby
Jurinova jeseň v kategórii poézia**

Janko Siman

vl. menom Jaroslav Jůzek, 35 rokov, Hel'pa

Naoko býva staručká

pre výstrahu zjavne už zjazdená
lokomotíva a to ašpiráciou z inšpirácií
po vpáde slov mimo dosah trate
na priecestí bez závor záveru je rušeň
plný lyriky Idem v ňom rád ako každý
keď ho neohrozujú pri jazde myšlienky iného
autora ktorý je na postavenej trati za ním ťahajúcich vozňoch
I počas jazdy pokojne usadený s nekonečne vždy platným lístkom I
pre prípad kontroly sprievodcom Láska a ten idúc dopredu sa aj na mňa pozerá
ako na vzorného cestujúceho cesty pravidelnou premávkou do nekonečnosti dní
I duši človeka predstaveného duchu poézie s jeho múzou Erato pri I
správnej navigácii orientáciou v (ne)známom teréne cestovaním
s po ruke batožinou fantázií v mysli človeka
počas jazdy väzňa vozňa linky
času dobrovoľne unášaného zmyslom života až na konečnú Kde raz z neho všetci i tak musia
vystúpiť.

**Čestné uznanie v Celoslovenskej literárnej súťaže duchovnej tvorby
Jurinova jeseň v kategórii próza**

**Anna Krišicová
18 rokov, Turzovka**

Osudová láska

(úryvok)

Večer ťa čakám, kedy prídeš. Boli sme predsa dohodnutí, že o ôsmej si u mňa a pôjdeme na chvíľu von, je však pomaly už pol deviatej a teba nikde. Asi ťa niečo zdržalo, avšak som nervózna, lebo mi nedvíhaš telefón a obávam sa, či sa ti niečo nestalo. O deviatej mi už konečne voláš, ospravedlňuješ sa, že nestíhaš, že si o chvíľu u mňa. Som šťastná, že je všetko v poriadku. Prídeš po mňa o štvrt' na desať, chvíľku sa prechádzame. Hovorím ti, že idem na týždeň na brigádu. Chápeš a nevádi ti to Ty budeš v práci, tak by sme spolu aj tak moc neboli. Som rada, že si to vzal tak pokojne. Sami sme však len chvíľku, potom prídeme do krčmy, kde nás už čakajú tvoji kamaráti. Povedali mi, že ty si bol celý ten čas s nimi. Trochu ma to zarazilo, ale nechcela som sa hádať. Sedeli sme tam asi hodinu, keď ste si zmysleli, že ideme von. Čakala som, že pôjdu domov a my budeme sami. Mýlila som sa. Išli ste si zahúliť. Vedela som, že húliš a nevádi mi to, veď aj ja som si niekedy dala, ale nejako ma to zarazilo a ešte viac, keď si ponúkol aj mne. Dobré vieš, že odkedy mi zistili astmu, tak už som to nechcela ani len skúsiť. Keď som odmietla, netváril si sa nadšene. Hovoril si, že sa nebudem s vami baviť, ale mne to bolo jedno, stále som čakala, že tí dvaja odídu a my budeme aspoň chvíľu ešte sami. Veď ich tak dobre nepoznám a nemám si s nimi ani čo povedať. Moja nádej však o dvanástej vyprchala, keď išli s nami ešte kúsok, keď si ma šiel odprevadiť. Bola som z toho večera sklamaná, veď zajtra idem preč a ani sme sa nerozlúčili. Po ceste domov si radšej mlčal. Síce si povedal, že sa ešte zajtra za mnou stavíš, ale nejako som tomu nechcela alebo nemohla veriť.

Povedala som ti, nech si prídeš po veci. Áno, prišiel si. Mal si taký arogantný pohľad v očiach a tváril si sa, akoby ti to bolo jedno. Rozprával si úplne pokojne. Mne sa po tvári kotúľali slzy, no tebou to ani nepohlo. Ani jedno prepáč si mi nepovedal. Vracala som ti aj srdce, čo si mi daroval, ty si však povedal, že ho nemáš ako vziať. Bol si na motorke. Dostal si ma však do takého záchvatu, že som ti ho zo zúfalstva roztrieskala o tú tvoju motorku. Už ťa nechcem ani vidieť. Nič si mi do života nevniesol. Iba si ma tri mesiace trápil. Vzal si mi tri mesiace z môjho života. Teraz viem, že ja si zaslužím oveľa lepšieho, ako si bol ty. Môžeš pokračovať vo svojom úžasnom živote, so svojimi kamarátmi, ale som zvedavá dokedy to takto vydržíš. Raz sa ti to všetko vráti aj s obrovskými úrokmi. Takto sa ďaleko nedokážeš. Keď to však zistíš, bude už neskoro...Teraz už môžem len zo slzami v očiach na teba spomínať. Srdce mi ešte stále krváca, lebo spomienka na teba je stále živá. Veľmi som ťa milovala a myslela som si, že ťa nestratím. Zistila som však, že som ťa vôbec nepoznala. Keď sme boli kamaráti, bol si úplne iný ako keď sme sa dali dohromady. Určite si bol lepším kamarátom. Vtedy som ťa možno videla len v lepšom svetle.

Po dlhšej dobe, však aj táto rana prebolela a môj život ide ďalej. Ako sa však dozvedám, ty si na tom horšie. Drogy z teba spravili iného človeka. Preskočilo ti z nich, dokonca si chcel niekoho zabiť. Ohrozoval si ho nožom. Dostalo sa ku mne, že si teraz v base. Bol si mladý, mal si ešte celý život pred sebou. Vo väzení si to nezvládal a museli ťa previesť na protidrogové. Totálne ti z toho preskočilo.

**Čestné uznanie v Celoslovenskej literárnej súťaže duchovnej tvorby
Jurinova jeseň v kategórii poézia**

**Anna Lažová
50 rokov, Svidník,**

Srdce

Modlitbou ožíva i srdce
Zmäkne ako hruda zeme
nasiaknutá vlahou
Čaká len na sejbu
aby z neho vyklíčilo
zrnko lásky
ktoré ti už nikto
neukradne

Znovuzrodenie

Zrodenie
je ako ranná rosa
Jeho tóny
začínajú
farebnou dúhou
lásky
dozrievajú
v ľudských stonoch
a únik nachádzajú
v anjelskom objatí
smrti

Len duša zasvätená
Bohu
nájde znovuzrodenie
v rajskej záhrade

**Čestné uznanie v Celoslovenskej literárnej súťaže duchovnej tvorby
Jurinova jeseň v kategórii próza**

Vladimír Pavlík
77 rokov, Čadca

Ročné obdobia v úvahách

Marcový sneh

Včera sa zdalo, že je vláda zimy premožená a dnes mráz a sneh sa prejavili v plnej sile. Mamičky s deťmi si ešte počkajú na jarne slniečko. Pri pohľade z okna vidíme krajinu zasypanú snehom. Akoby ani neexistovali jazvy zimy, výtlky na cestách, špinavé chodníky, neporiadok okolo domov. Ale s jarným vetríkom, keď sa biela prikrývka stratí, zbadáme, čo všetko narobila tuhá zima. Básnik pomenoval srieň popraškom Božej milosti. Vskutku srieň dáva tvarom a predmetom okolo nás poetičnosť a do duše vlieva pokoj. Biela snehová perina je ako opravdivá Božia láska, ktorá zakrýva mnohé nedokonalosti. A tak ako pod snehom v marci tušíme prvé jarne kvietky, aj v našej duši cítime, že sa nám treba zbaviť neporiadku a naše zjazvené svedomie, chaos v srdci, vzťahy s ľuďmi môžeme ponaprávať, čo je skrehnuté ohriať a čo je nedokonalé, zlepšiť.

Pôstna doba nám dáva príležitosť zamyslieť sa nad sebou. Treba nám vniesť do srdca lúče Božieho slnka. Máme príležitosť oslobodiť sa od našich nedostatkov, slabostí a vín pôstom, modlitbou a dobrými skutkami. Okolo nás je veľa príležitostí, ako urobiť druhým radosť a tak pôstna doba a marcový sneh majú veľa spoločného. Je to milostivý čas. Sneh pre prírodu je zdrojom vlahy a pôstne zamyslenie pre našu dušu je zdrojom požehnania. Rozdiel je len v tom, že príchod jari nemôžeme ovplyvniť, ale dosiahnuť pokoj vlastnej duše môžeme i vlastným úsilím. Dobrota srdca je však dobrodením nielen pre naše okolie, ale aj pre nás samých, lebo ako hovorí Blaise Pascal „človek je viac ako človek“. Premena srdca je v nás samých. Ale bez námahy to nejde. Pôstne stíšenie, zamyslenie, obrátenie zraku k nebu je dobrou príležitosťou na harmóniu ducha i tela.

**Čestné uznanie v Celoslovenskej literárnej súťaži duchovnej tvorby
Jurinova jeseň v kategórii poézia**

**Lucia Koločíková
24 rokov, Prešov**

SNEŽNÝ ANJEL

Napadol sneh
potichu vo vetre
Vločky sa pochytili silnými rukami
Kristus sa s nimi naháňal
Tancoval
Na rázcestí zastal
Hodil sa tvárou do vločiek pod krížom
Zostal po ňom v snehu

NEDEĽA

V dňoch ako je dnešný ťa
musím milovať
a kráčať do neba
a zabúdať
komu ponúknuť pohár
sladkej krvi?

PO MODLITBE

Vsypal si mi do ruky na chlieb
Stisol prerazenú pravicu
Vrátil si sa na kríž
Kam sa mám vrátiť ja?

**Čestné uznanie v Celoslovenskej literárnej súťaže duchovnej tvorby
Jurinova jeseň v kategórii poézia**

**Ondrej Hrtus
30 rokov, Klokočov**

HLADANIE

zásyp uvitý
z jemného povetria v duši
v utretom čele do vánku
balzám kráčajúceho potu
šepká slová do pocitov
myslíš
že si už blízko voňavých zahrád
už by si najradšej načiahol ruku
a obral tu zamatovú sýtosť
čo zmysly farebne hladí
a ty vieš
že budeš sýty s celým chlebom v ruke
vtedy sa stane
že všetky drobné čo si nevidel
zrátajú ti stopy
až po slovo nestačí
a bezvetrie ti oznámi
že kráčaš vo vode pre psov
ktoré radosťou aportujú
všetky tvoje nepochopené otázky k tebe
a nezavedú ťa po ňuchu
k plávaciemu kolesu
zvlášťne na tom bude
že ty napriek tomu budeš vedieť
že musíš doplávať ešte ďalej ako je ďalej

**Čestné uznanie v Celoslovenskej literárnej súťaže duchovnej tvorby
Jurinova jeseň v kategórii poézia**

Lucia Geletová
27 rokov, Partizánske

Polnou trávičkou

Sukňami privolávala leto
a kvapky dažďa vo vlasoch.

Mesto vystreľovalo vzrušené cesty z križovatiek do
ulíc,
tie sa občas rozplášli na námestia náhodných
stretnutí.
Vravel: „Vyžaruj zhasínanie“, so samozrejmosťou,
akoby to šlo...

Tam hore sa strapkali chuchvalce vody v parnom
skupenstve, snaživo pripomínali cukrovú vatu
a pod nimi podvedomia hádali z náznakov
šteklenie poľnej trávy...

Origami

Neprestávaj mi kresliť papierové vtáky,
budem im lepiť polámané krídla...
postačí okamihom privrieť oči a akoby som zmizla.
Neónka žmurká do priestoru,
vodovod plače dojatím,
až mŕtve lístie stromy zhodia dolu,
už to viem, viac sa nevrátim...